



Síťování základních škol v oblasti čtenářské gramotnosti

ALFABOX

Alfabox je metoda RWCT pracující s grafickou organizací pojmů. Je možné zapojit ji v evokační části hodiny, když potřebujeme získat poznatky o tom, co již žáci o tématu vědí, ale také, když začínáme nový projekt, téma, když reflektujeme přečtenou knihu, příběh.

Metoda je opravdu univerzální a využitelná napříč předměty a je zařaditelná do výuky ve všech částech hodiny a v mnoha variacích - jako evokace, uvědomění či reflexe.

Alfabox pomáhá:

- obohatit slovní zásobu
- utřídit si poznatky o tématu
- rozvíjet kreativitu
- zamyslet se nad daným tématem

Postup:

- učitel rozdělí žáky do skupin o 3–5 členech. Každá skupina dostane flipový papír, fix, 24 lístečků jedné barvy (každá skupina má jinou barvu), lepicí pásku/plastelinu. *Pozn. je možné nechat pracovat žáky i samostatně.*
- Učitel představí téma (např. vlastnosti hlavního hrdiny přečteného příběhu, co víme o lese, osobnosti české historie, co mi pomáhá při učení..). *Pozn. zde skutečně záleží jen na vás, na věku vašich žáků a cíli, kterého chcete dosáhnout. Já osobně metodu využívám nejčastěji, když přijdu do nové třídy a potřebuji zjistit, jak jsou na tom s pojmy z českého jazyka, občanské výchovy,...*
- Učitel skupinám ukáže na flipu nakreslené schéma centrálního Alfa boxu (6 x 4 políčka, v každém jedno písmeno): „Mám tady tabulku, s níž budeme ve skupinách pracovat. Podle této předlohy si na svůj flip vyrobte stejné schéma.“ (Některé skupiny použijí fixy, některé papír skládají.) *Pozn. není vždy nutné pracovat s flipy, někdy postačí samotná tabulka, jindy třeba jen písmena abecedy napsaná ve sloupci pod sebou, což v podstatě nevyžaduje žádnou speciální přípravu...*
- Žáci do jednotlivých políček vpisují pojmy začínající na daná písmena, která s tématem souvisí, může jít o nejrůznější asociace,...



Síťování základních škol v oblasti čtenářské gramotnosti

A	B	C	D	E	F
G	H	CH	I	J	K
L	M	N	O	P	R
S	T	U	V	Z	Žolík

Ve třídě žáci k pojmu běžně připisují komentáře, tvrzení, pochybnost, otázku..., v tomto případě nám stačí jen základní odpověď.

Osvědčuje se mi zadání nějakého limitu: např. maximálně 3 volná políčka, tedy alespoň 21 zaplněných políček – to již považuji za splněný úkol. Mohu pak sledovat skupiny při práci a zjišťovat jejich motivace k vyplnění nejen limitu, nýbrž všech políček.)

Žolík v jednom z políček má schopnost zastoupit jakékoliv písmeno naší abecedy a skupiny jej tudíž mohou využít pro zápis odpovědí, na něž tu jinde „není vhodné písmeno“.

→ vyzkoušejte si na setkání vyplnit vlastní ALFABOX (viz příloha)

Téma: způsoby, kterými lze podporovat motivaci žáků k četbě

Pracujte samostatně nebo v menších skupinkách, společně své alfaboxy reflektujte.



Síťování základních škol v oblasti čtenářské gramotnosti

Co potřebuji, abych mohl metodu využít ve výuce?	
Co mi může bránit v tom, abych metodu využil/a ve výuce?	
Čím je metoda přínosná?	
Co dalšího mě napadá?	

“UČITELSKÁ VÝZVA” č. 5 😊

Během následujícího měsíce využijte při výuce metodu ALFABOX. Zkuste to alespoň dvakrát za různým účelem (evokace, uvědomění, reflexe) nebo v různých předmětech. Příští měsíc proběhne reflexe vašich zkušeností s použitím metody.